

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

Силабус навчальної дисципліни
«Паліативна та хоспісна медицина»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестри: IX– X 5 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології Одеса, вул. Тениста 8, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), 1 поверх.
Викладач(-і)	Бондар Олександр Вадимович професор, д.мед.н. Рибін Андрій Ігоревич професор, д.мед.н. Кузнецова Ольга Володимирівна доц., к.мед.н. Пацков Андрій Олександрович ас., к.мед.н. Алієва Світлана Октаївна ас., к.мед.н. Максимовський В'ячеслав Євгенійович ас., к.мед.н. Чистяков Роман Сергійович ас., к.мед.н. Атанасов Дмитро Вадимович ас., к.мед.н. Столярчук Євгеній Анатолійович ас. Музика Вікторія Вікторівна ас. Варабіна Антоніна Олександрівна ас. Цехмейстер Інна Федорівна ас.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кузнецова Ольга Володимирівна, завуч кафедри 0673025228 Варабіна Антоніна Олександрівна, лаборант кафедри 0677916251 E-mail: onkokaf@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення дисципліни є розгляд основоположних відомостей, поняття та концепції паліативної та хоспісної медицини, її види; розгляд психологічні та духовні аспекти паліативної допомоги, характеристика та принцип роботи хоспіса.

Пререквізити і постреквізити дисципліни:

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика педіатрії, медична психологія, оториноларингологія, офтальмологія, неврологія, психіатрія, наркологія, дерматологія, венерологія.

Постреквізити: внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета дисципліни: опанування здобувачем знань та формування елементів професійних компетентностей в галузі онкології, та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

- Формування вмінь та навичок комунікації з онкологічним хворим та його родичами.
- Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш розповсюджених онкологічних захворюваннях.
- Сформувати відповідальність здобувача як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки, її удосконалення протягом навчання і професійної діяльності;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

- Зробити здобувача учасником процесу надання медичної допомоги пацієнту на всіх етапах лікування хворого з оволодінням професійних практичних навичок.
- Для реалізації зазначеного необхідно на першому занятті дисципліни надати добувачу докладний план його роботи та забезпечити організацію його реалізації.

Очікувані результати

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги, паліативна медицина, основні розділи паліативної медицини.
- Порядок надання паліативної та хоспісної допомоги, завдання служби паліативної та хоспісної допомоги, організація первинної та загальної паліативної і хоспісної допомоги в амбулаторних та стаціонарних умовах, спеціалізований заклад охорони здоров'я особливого типу - "хоспіс";
- Поняття «невиліковна хвороба».
- Методи оцінки якості життя хворих та визначення основних чинників, які впливають на нього, забезпечення якості життя.
- Етичні, психосоціальні, релігійні і культурні проблеми паліативної та хоспісної медицини.
- Методи розвитку та підтримки волонтерського руху в галузі хоспісної допомоги.
- Основні клінічні прояви порушень травної системи, викликаних пухлиною, її ускладненнями і методами лікування, які потребують медикаментозного лікування: нудота, блювота, діарея, запори, відсутність апетиту, втрата маси тіла.
- Хірургічне лікування ускладнень пухлин травного тракту та інших захворювань, які вимагають паліативного та симптоматичного лікування.
- Хірургічні методи лікування непрохідності травного тракту.
- Хірургічні методики штучного харчування.
- Синдром стиснення верхньої порожнистої вени.
- Хірургічне лікування ускладнень органів дихання.
- Хірургічне лікування гідротораксу, пневмотораксу, гідроперикарду, бронхіальних норниць.
- Профілактика і лікування кровотечі, зумовленої розповсюдженим пухлинним процесом та іншими захворюваннями, які вимагають паліативного та симптоматичного лікування.
- Паліативне хірургічне і комбіноване лікування пухлин сечостатевої системи.
- Медикаментозне і хірургічне лікування обструктивних ускладнень сечовивідної системи.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

- Методики нефростомії, цистостомії, катетеризації сечового міхура.
Вміти:
- Організаційні основи паліативної допомоги в онкологічній практиці, в хоспісі і амбулаторних умовах.
- Медикаментозні методи корекції розладів травної системи.
- Організація знеболення в амбулаторних умовах.
- Штучне харчування, стимуляція апетиту, дієтотерапія.
- Методи лікування перфоративних ускладнень.
- Методи стентування стравоходу.
- Лікування механічної жовтяниці.
- Догляд за пацієнтами зі стомами.
- Медикаментозні методи корекції розладів дихання: кашлю, задишки, гідротораксу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (30 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, виступи з доповідями підготовленими заздалегідь та їх обговорення, відпрацювання навичок огляду пацієнта, опис діагностичних променевих зображень згідно схем, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених онкологічних захворювань, розвиток пізнавальної активності та самостійності.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні принципи і методи паліативної і симптоматичної допомоги в онкологічній практиці.

Тема 2. Етичні, психосоціальні, релігійні і культурні проблеми паліативної та хоспісної медицини.

Тема 3. Боротьба з болем.

Тема 4. Синдром хронічної втоми. Синдром анорексії/кахексії. Депресія та психічні розлади у онкологічних хворих.

Тема 5. Бактеріальні інфекції у онкологічних хворих. Грибкові ті вірусні інфекції як ускладнення протипухлинної терапії. Нейтропенія, нейтропенічна лихоманка та сепсис. Хронічна анемія та тромбоцитопенія.

Тема 6. Легеневі ускладнення та порушення дихання, які вимагають паліативного та симптоматичного лікування.

Тема 7. Кардіальні ускладнення терапії раку. Кардіотоксичність протипухлинної терапії. Рак та тромбоз.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

Тема 8. Розлади травної системи, та ускладнення протипухлинного лікування які вимагають паліативного та симптоматичного лікування. Токсичний медикаметозний гепатит.

Тема 9. Ураження шкіри під час проведення протипухлинної терапії. Медикаментозні і хірургічні методи профілактики і лікування.

Тема 10. Ураження кісток у онкологічних хворих (метастази у кістки, остеопороз під час проведення гормонотерапії, гіперкальціємія).

Тема 11. Розлади сечостатевої системи, які вимагають паліативного та хірургічного втручання (катетеризація або стентування).

Тема 12. Медикаментозні і хірургічні методи лікування ускладнень терапії раку (екстравазація цитостатиків, мукозит, остеонекроз, спричинений введенням бісфосфонатів).

Тема 13. Медикаментозні і хірургічні методи профілактики і лікування лімфодени, пролежнів, ран. Hand-foot синдром.

Тема 14. Сексуальна дисфункція у онкологічних хворих. Фертильність та вагітність (усі ЗА та ПРОТИ) у онкологічних хворих.

Тема 15. Ведення онкологічних хворих під час пандемії COVID-19. Рекомендації по лікуванню та особливості імунізації онкологічних пацієнтів.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Онкологія: підручник / Г.В. Бондар, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук, Ю.В. Думанський та ін. — 2-е видання., ВСВ «Медицина», 2019.
2. Онкологія: підручник / Шевченко А. И., Колеснік О. П., Шевченко Н. Ф. та ін., 2019
3. Онкологія: підручник (ВНЗ I-III р.а.) / В.В. Севідов, Н.М. Касевич. — 3- є вид., випр. ВСВ «Медицина», 2015.
4. Онкологія: навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / І. Б. Щепотін та ін.; за ред. проф. І. Б. Щепотіна. - Київ : МОРІОН, 2015.
5. Савран В.Р. Рак молочної залози.- Львів. - 2019.
6. Клінічна онкологія: посібник Бетезди: 5-е видання / Джейм Абрагам, Джеймс Л.Галлі, ВСВ «Медицина», 2019.
7. Федоренко, З. П., Гулак, Л. О., Михайлович, Ю. Й., Горох, Є. Л., Рижов, А. Ю., Сумкіна, О. В., & Куценко, Л. Б. (2020). Рак в Україні, 2018–2019. Захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби/гол. ред. О. О. Колеснік. Бюлетень Національного канцер-реєстру України, 21,101.

Додаткова:

1. Паліативна та хоспісна допомога: підручник/ Ю. І.Губський – «Нова Книга», 2017.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

2. Симптоматична та підтримуюча терапія в онкології / Ковалев О.О., «САММИТ-КНИГА», Запоріжжя, 2020
Електронні інформаційні ресурси:
1. Міністерство охорони здоров'я - <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
 2. Клінічна онкологія / Архів номерів / clinicaloncology.com.ua/
 3. Вікіпедія - <http://uk.wikipedia.org>
 4. UpToDate – <http://www.uptodate.com/home>
 5. Access Medicine - <http://accessmedicine.mhmedical.com>
 6. PubMed - <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/>
 7. CancerMedicine – вільний доступ на www.ncbi.nih.gov (далі – EnterPubMed, далі – SearchBooks – CancerMedicine).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: тестовий контроль, усне опитування, письмова відповідь на запитання викладача, розв'язування клінічних задач.

Критерії поточного оцінювання на занятті

Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в рольовій грі, не демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

Форми і методи підсумкового контролю: залік, виставляється здобувачу, який виконав усі розділи освітньої програми вибіркової дисципліни, приймав активну участь у семінарах, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: кафедра проводить конкурс рефератів і презентацій. Здобувачі, які підготували найкращі роботи отримують залік автоматично, якщо середній бал студента з дисципліни складає 4,5 і вище.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття та заліку.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.